

Samenstelling:
Semina Ajrovic, Sjors Hofstede

Veel bezwaren tegen wet testbewijzen, maar Kamer lijkt toch akkoord te gaan

Dylan van Bekkum
Den Haag

Bezwaren, kritische vragen en amendementen te over bij het debat over de wet die testbewijzen een groter aandeel in de corona-versoepelingen moet geven. De wet komt volgens de Tweede Kamer (te) laat, is onduidelijk en moet vooral tijdelijk zijn. Toch lijkt een meerderheid volgende week voor te gaan stemmen, vanuit de overtuiging dat een wet beter is dan geen wet.

Minister De Jonge van Volksgezondheid wil aan zijn stappenplan van versoepelingen de mogelijkheid toevoegen dat bepaalde sectoren met zelftests al eerder open kunnen. Donderdag besprak de Kamer de wet die dat moet regelen.

Een deel van de Kamer is bij voorbaat tegen. PVV en FvD vinden dat versoepelingen ook zonder testen al kunnen doorgaan. Aangezien een vaccina-

tiebewijs een testbewijs op termijn onnodig moet kunnen maken, zien SGP en Denk een vorm van verkapte vaccinatie dwang.

Maar ook vrijwel alle andere partijen zijn kritisch. D66 en GroenLinks pleitten er vorig jaar al voor om meer zelftesten in te zetten en vinden het wetsvoorstel wel heel laat komen. Ook is onvoldoende duidelijk waar de testbewijzen ingezet zullen worden. In het wetsvoorstel staan cultuur, evenementen, jeugdactiviteiten, horeca of sport opgesomd als relevante sectoren. Maar voordat de wet door beide Kamers is en van kracht kan worden, is een deel van die sectoren volgens het stappenplan van De Jonge alweer open, ook zonder testen.

Ook wijzen Kamerleden de minister erop dat onder horecaondernemers en museumbezoekers weinig animo is voor testen. Minister De Jonge wil toch dat de wet gaat gelden voor de hele cultuursector, omdat je ‘met deze wet de anderhalve meter eerder kan laten vallen, waardoor een zaak exploitabel is’.

Voor een festival, theater of restaurant beschouwt hij dat als een voordeel. Dat is nieuw: in het stappenplan van het kabinet verdwijnen basisregels als geen handen schudden en de anderhalve meter afstand pas als allerlaatste.

De Jonge liet ook vallen dat de toegangstesten ‘maar’ de helft van de geraamde 1,1 miljard euro gaan kosten. ‘Tussen de 500 en 700 miljoen’, verwacht hij.

Een groot aantal fracties wil dat de wet tijdelijk is, omdat volgens planning iedereen die dat wil voor 1 juli ten minste eenmaal is gevaccineerd. Maar GroenLinks wil de wet juist langer vasthouden, voor het geval de epidemiologische toestand weer verslechtert na de zomer.

Een meerderheid van de Kamer is het er in ieder geval over eens dat een eigen bijdrage voor de testen van de baan moet. De Kamer vreest dat hierdoor een tweedeling ontstaat in de samenleving.

Over de wet en de amendementen wordt dinsdag gestemd.

Welk nieuw covidmedicijn gaat ons het meeste soelaas bieden?

5 VRAGEN

NIEUWE COVIDMEDICIJNEN

Nog dit jaar moeten er in Europa vijf nieuwe covid-medicijnen op de markt komen. Welke middelen maken de meeste kans en hoe effectief zijn ze? En welke medicijnen gebruiken artsen nu al?

- Welke medicijnen krijgen covidpatiënten nu voorgeschreven?**
Dat zijn middelen die op de markt zijn tegen andere aandoeningen. Alle covid-patiënten die in het ziekenhuis extra zuurstof nodig hebben, krijgen de ontstekingsremmer dexamethason, zegt hoogleraar interne geneeskunde Joost Wiersinga, in het Amsterdam UMC medeverantwoordelijk voor de behandelrichtlijnen voor patiënten met covid-19. Als patiënten niet genoeg opknappen, wordt overgestapt op een ander type immuunonderdrukker, bijvoorbeeld een medicijn dat normaal wordt gebruikt bij reuma of een darmaandoening. Zo’n middel blokkeert het signaal van één alarmstof (IL-6) in het lichaam waardoor het immuunsysteem van patiënten niet in de hoogste versnelling blijft staan. Patiënten krijgen daarnaast bloedverdunders omdat is gebleken dat het coronavirus een grote kans op trombose (bloedstolsels) geeft.
- Hoe effectief zijn die bestaande middelen?**
Dexamethason verlaagt de sterfte bij ic-patiënten met zo’n 30 procent, bij patiënten op de afdeling met een vijfde. De IL-6-onderdrukkers kunnen bij 1 op de 12 ic-patiënten sterfte voorkomen, zo bleek vorig jaar uit een in-

Ic-afdeling in het Elisabeth-Twee Steden Ziekenhuis in Tilburg.
Foto Marcel van den Bergh / VK

- ternationaal onderzoek. Patiënten die snel na binnenkomst bloedverdunders krijgen, hebben ruim 25 procent minder kans op sterfte.
- Welke nieuwe medicijnen zijn het meest beloftevol?**
Dat zijn de antistofmedicijnen, zegt Wiersinga stellig: ‘Daar ben ik erg enthousiast over.’ Antistoffen zitten in het bloed van covid-patiënten die de ziekte hebben doorstaan, ze binden zich aan het coronavirus en voorkomen zo dat het de cellen kan binnendringen. Vier van de medicijnen die de Europese Commissie in het vizier heeft, zijn chemische nabootsingen van de sterkst werkende antistoffen die ze uit het bloed van genezen covid-patiënten hebben gefilterd. Onder die kandidaten zit ook Regeneron, het medicijn waar Trump na zijn genezing vorig jaar zo hoog van op gaf. Antistoffen werken alleen als ze heel snel na besmetting worden toegediend, alleen dan kunnen ze het immuunsysteem nog een handje helpen.
 - Wat is het effect van die antistoffen?**

Uit de resultaten die onlangs door grote farmaceuten zijn vrijgegeven en soms al gepubliceerd, blijkt dat antistoffen een aanzienlijk effect hebben bij hoog-risicopatiënten (ouderen en mensen met een onderliggende ziekte). Als zij binnen een paar dagen na de infectie antistoffen krijgen, dan daalt de kans op ernstige ziekte of sterfte met 48 procent tot ruim 80 procent. De behandeling kent ook nadelen, zegt Wiersinga: het medicijn is duur (1.000 tot 2.000 euro per behandeling) en moet per infuus worden toegediend. Wie gaat dat doen als het ziekenhuis overvol is en de huisartshet erg druk heeft? Farmaceuten bekijken nu of de antistoffen in de toekomst ook per injectie kunnen worden toegediend.

De meeste farmaceuten combineren in hun medicijn twee antistoffen om zo ook mutanten van het virus te kunnen aanpakken. Zodra een nieuwe mutant overheersend wordt, kunnen antistoffen tegen dat type worden nagemaakt en worden toegevoegd, verwacht Wiersinga.

- Blijft er dan nog iets te wensen over?**
Ja, een eenvoudige virusremmer, zegt Wiersinga, een pil die we kunnen slikken zodra de testuitslag positief is en die voorkomt dat het virus gaat huishouden in ons lichaam. Remdesivir, het afgekeurde ebola-medicijn dat vrij snel na de corona-uitbraak op de markt kwam, bleek bij nader inzien nauwelijks effect te hebben. Nieuwe kanshebbers zijn er vooralsnog niet.

Net zo gewenst, zegt Wiersinga, is een medicijn tegen long-covid, een aandoening die de covid-patiënt na een infectie als een vod achterlaat, doodmoe en met tal van onverklaarbare klachten. ‘We snappen nog niet hoe dat kan, laat staan dat we een aanknopingspunt hebben voor een behandeling.’

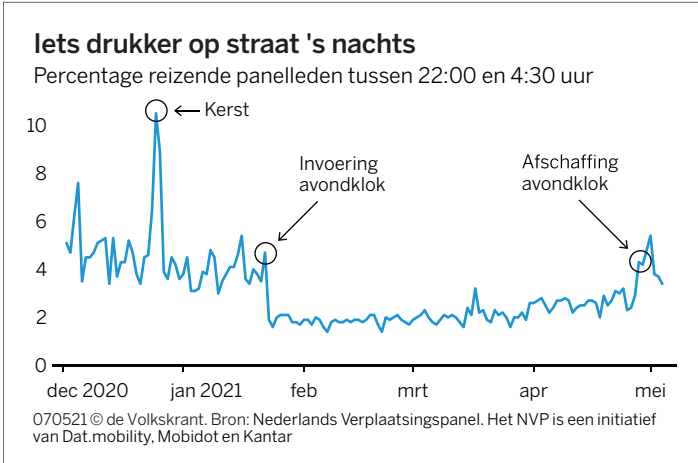
Ellen de Visser

CIJFERS BIJ HET NIEUWS CORONA

Meer mensen onderweg na afschaffing van de avondklok

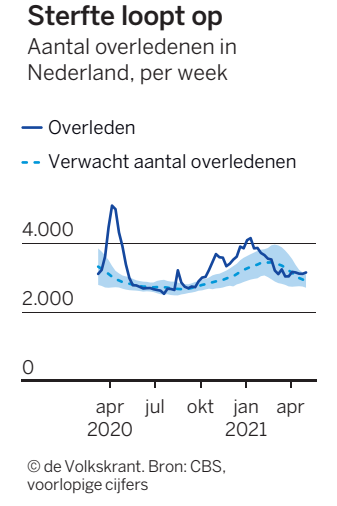
■ Sinds het afschaffen van de avondklok zijn Nederlanders meer onderweg tussen 10 uur ’s avonds en half 5 ’s ochtends. Dat blijkt uit gegevens van het Nederlands Verplaatsingspanel (NVP). In de periode van de avondklok begaf ruim 2 procent van de panelleden zich tijdens avondklokuren buiten, sinds-vorige week woensdag zo’n 4 procent. De toename is vooral zichtbaar in het weekend, met name

tussen 10 uur ’s avonds en 1 uur ’s nachts op vrijdag en zaterdag. Volgens het NVP wordt er dan vooral meer met de auto gereden. Fietstochten en wandelingen nemen ook toe, maar in mindere mate. Ondanks de stijging ligt het aantal verplaatsingen in de late avonduren en de nacht nog altijd ruim onder het niveau van vóór de pandemie. Toen verplaatste dagelijks zo’n 8 procent van de panelleden zich op dit tijdstip.

Lichte oversterfte in Nederland

■ De totale sterfte in Nederland is de afgelopen week toegenomen; voor het eerst sinds eind januari is weer sprake van lichte oversterfte. In de week tot en met 2 mei overleden 250 personen meer dan normaal voor deze tijd van het jaar, zo blijkt uit voorlopige cijfers van het CBS. De toename treft vooral de groep 65- tot 80-jarigen. Ook onder 65-minners is sprake van lichte oversterfte. Het RIVM meldt over dezelfde week 122 sterfgevallen vanwege covid-19.

Zuid-Amerikaanse coronagolf lijkt op haar retour

■ In veel Zuid-Amerikaanse landen ligt de sterfte door covid-19 nog altijd hoog, maar de situatie lijkt te zijn gestabiliseerd. Over het gehele continent werden in de afgelopen week 26,7 duizend doden gemeld, zo’n 1,5 duizend minder dan de week ervoor. Brazilie beleefde begin april een forse piek in sterfte, maar sindsdien loopt het aantal overlijdens gestaag terug. Tegelijkertijd namen deze cijfers juist toe in bij-

voorbeeld Argentinië, Colombia en Peru. Nu lijkt hier een plateau te zijn bereikt. In meeste Zuid-Amerikaanse landen leek het virus na de eerste uitbraak op een laag pitje verder te smeulen, tot ook hier een nieuwe variant de kop op stak. De huidige daling komt vermoedelijk niet door vaccinatie: per 100 inwoners van het continent zijn nog maar 19 doses toegediend. Chili is wel een van de vaccinatieloklopers.

